

SGS BORÇLAR HUKUKU SINAVA HAZIRLIK: İSTATİSTİKSEL ANALİZLE DERLENMİŞ KISA NOTLAR

“Bu notlar, son yıllarda çıkmış soruların istatistiksel analizi esas alınarak hazırlanmıştır. Amaç, öğrencilerin en çok karşılaşılan konulara kısa ve öz bir şekilde odaklanmasını sağlamaktır.

Bununla birlikte, sınavda notlarda yer almayan konulardan da soru gelebileceği unutulmamalıdır. Bu nedenle notlar, kapsamlı kaynakların yerine değil, sınava hazırlıkta hızlı tekrar ve odaklanma amacıyla kullanılmalıdır.”

MURAT CEM KARAKIŞ

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

HAKSIZ FİİLDEN DOĞAN BORÇLAR

Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, **ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren de**, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

50 m. **Zarar gören, zararını ve zarar verenin kusurunu ispat yükü altındadır.**

HAKSIZ FİİL UNSURLARI

- A. Hukuka Aykırı Fiil
- B. Kusur
- C. Zarar
- D. İlliyet Bağı(Nedensellik Bağı/Neden sonuç ilişkisi)

Hukuka Aykırı Fiil haksız fiil için aranan şartlardandır.Ancak Hukuka Aykırılığı kaldıran sebepler söz konusudur.

HUKUKA AYKIRILIĞI ORTADAN KALDIRAN SEBEPLER Yada HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ

- a) Zarar görenin baştaki ve hukuka uygun rızası
- b) Kanundan doğan bir yetkinin kullanılması
- c) Zarar verenin davranışının haklı savunma niteliği taşıması
- d) Zorunluluk hali
- e) Yetkili kamu makamlarının müdahalesinin zamanında sağlanamayacak olması durumunda kişinin hakkını kendi gücüyle koruması
- f) Üstün nitelikteki özel yada kamusal yarar

Haklı Savunma: Bir kimsenin kendisinin veya başkasının mallarına veya şahsına yönelik bir saldırıyı defetmek için saldırganın şahsına veya malına bir zarar vermesidir.

Savunma eş zamanlı ve ölçülü olmalıdır.

Zorunluluk hali: Kişinin kendisinin sebep olmadığı bir durumdan kurtulmak için 3.kişinin malvarlığına zarar vermesi halidir. İztırar,Zaruret hali olarak da adlandırılır ve verilen zarar hakkaniyet gerektiriyor ise giderilir.

Fedakarlığın Denkleştirilmesi söz konusudur

2025/1

1-Aşağıdakilerden hangisi haksız fiilin varlığı için gerekli olan şartlardan biri değildir?

- A) Zenginleşme
- B) Kusur
- C) Zarar
- D) Nedensellik bağı
- E) Hukuka aykırılık

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

2024/1

2-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun haksız fiile ilişkin genel hükümlerine göre, aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmadığında, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlü değildir.
- B) Kural olarak zarar gören, zararını ve zarar verenin kusurunu ispat yükü altındadır.
- C) Uğranılan zararın miktarı tam olarak ispat edilemiyorsa hâkim, olayların olağan akışını ve zarar görenin aldığı önlemleri göz önünde tutarak, zararın miktarını hakkaniyete uygun olarak belirler.
- D) Tazminatın irat biçiminde ödenmesine hükmedilirse, borçlu güvence göstermekle yükümlüdür.
- E) Hâkim, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereğini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirler.

2016/3

- I. Zorunluluk hallerinin mevcut bulunması
- II. Zarar görenin hafif kusuru
- III. Zarar verenin davranışının haklı savunma niteliği taşıması
- IV. Yetkili kamu makamlarının müdahalesinin zamanında sağlanamayacak olması durumunda kişinin hakkını kendi gücüyle koruması
- V. Zarar verenin davranışının haksız tahrik dolayısıyla ortaya çıkması

3-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’na göre, yukarıdakilerden hangileri haksız fiillerde “hukuka aykırılığı kaldıran haller” arasında yer alır?

- A) I, II ve III B) I, II ve IV C) I, III ve IV D) II, IV ve V E) III, IV ve V

2019/1

“(A), soğuk bir kış gününde, dağda donmaktan kurtulmak için (B)’nin kulübesinin kapısını kırarak içeri girmiştir.”

4-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’na göre, (A)’nın bu davranışı aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Haklı savunma
- B) Zarar görenin rızası
- C) Haksız tahrik
- D) Zorunluluk hâli
- E) Kişinin hakkını kendi gücüyle koruma

2023/3

5-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun haksız fiiller ile ilgili genel hükümlerine göre, zarar verenin davranışının haklı savunma niteliği taşıması durumunda doğacak hukuki sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- C) Haklı savunmada bulunan kişi, kendisine saldıranın mallarına verdiği zarardan sorumludur; ancak saldıranın şahsına verdiği zarardan sorumlu tutulamaz.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

KUSUR

Haksız fiil sorumluluğu ayırtetme gücü ile başlar.

Kusur, kast veya taksir şeklinde ortaya çıkabilir.

Kast, kişinin zararlı sonuca bilerek ve isteyerek sebebiyet vermesidir.

Taksir ise kişinin tedbirsizce, dikkatsizce davranarak icra ettiği meslek veya sanatın gerektirdiği özeni göstermeyerek zararlı sebebin doğumuna sebep olmasıdır.

Tbk m.59

Ayırt etme gücünü geçici olarak kaybeden kişi, bu sırada verdiği zararları gidermekle yükümlüdür. Ancak, ayırt etme gücünü kaybetmede kusuru olmadığını ispat ederse, sorumluluktan kurtulur.

İLLİYET BAĞI

Özellikleri: Haksız fiilden bahsedebilmek için hukuka aykırı fiil ile zarar arasından nedensellik ilişkisinin bulunması şarttır.

İlliyet bağının varlığını ispat yükü, zarar görene aittir.

Uygun İlliyet Bağı: Bir haksız fiil ile bu haksız fiilin neden olduğu zarar (genellikle ilk zarardır) arasında genel hayat tecrübesine ve olayların normal akışına göre bir neden-sonuç ilişkisi kuran teoridir.

İlliyet Bağını Kesen Sebepler :

1-Mücbir Sebep

2- Zarar görenin ağır kusuru

3-Üçüncü Kişinin ağır kusuru

ZARAR

Haksız fiil sonucu meydana gelen borç ilişkisinden doğan edim tazminattır.

Tazminat MADDİ tazminat ve MANEVİ tazminat olarak ikiye ayrılır.

- Bedensel zarar (Yaralanma) Tbk m.54
- Tedavi giderleri.
- Kazanç kaybı.
- Çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar.
- Ekonomik geleceğin sarsılmasından doğan kayıplar.

Ölüm Halinde Tbk 53 m.

Ölüm hâlinde uğranılan zararlar özellikle şunlardır:

- Cenaze giderleri.
- Ölüm hemen gerçekleşmemişse tedavi giderleri ile çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar.
- Ölenin desteğinden /yoksun kalan kişilerin bu sebeple uğradıkları kayıplar. (Destekten yoksun kalma tazminatı)

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

TAZMİNATTA İNDİRİM SEBEPLERİ

BK. 52 .madde

Zarar gören ;

- I. zararı doğuran fiile razı olmuş veya
- II. zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuş
- III. yahut tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırmış ise
- IV. hâkim, tazminatı indirebilir veya tamamen kaldırabilir.

Zarara hafif kusuruyla sebep olan tazminat yükümlüsü, tazminatı ödediğinde yoksulluğa düşecek olur ve hakkaniyet de gerektirirse hâkim, tazminatı indirebilir.

2023/2

6-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’na göre, aşağıdakilerden hangisi haksız fiillerde hâkimin tazminatı indirebileceği veya tamamen kaldırabileceği hâller arasında yer almaz?

- a) Zarar görenin, zararı doğuran fiile razı olması
- b) Zarar görenin zararın doğmasında etkili olması
- c) Zarar görenin zararın artmasında etkili olması
- d) Zarar görenin zarar verenin üçüncü dereceye kadar akrabası olması
- e) Zarar görenin tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırması

MANEVİ TAZMİNAT

Hâkim, bir kimsenin **bedensel bütünlüğünün zedelenmesi durumunda**, olayın özelliklerini göz önünde tutarak, zarar görene uygun bir miktar paranın manevi tazminat olarak ödenmesine karar verebilir.

Kural olarak MANEVİ TAZMİNAT TALEP HAKKI ZARAR GÖRENE AİTTİR.

ANCAK ; Ağır bedensel zarar veya ölüm hâlinde, zarar görenin veya ölenin yakınlarına da manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verilebilir.

Tbk m.58.

Kişilik hakkının zedelenmesinden zarar gören, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat adı altında bir miktar para ödenmesini isteyebilir.

Hâkim, bu tazminatın ödenmesi yerine,diğer bir giderim biçimi kararlaştırabilir veya bu tazminata ekleyebilir; özellikle saldırıyı kınayan bir karar verebilir ve bu kararın yayımlanmasına hükmedebilir.

2023/3

7-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun haksız fiil ile ilgili genel hükümlerine göre, aşağıdakilerden hangisi zarar görenin hayatta olduğu durumlarda “bedensel zarar”olarak tazmini talep edilebilecek hususlar arasında yer almaz?

- A) Çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar
- B) Tedavi giderleri
- C) Kazanç kaybı
- D) Destekten yoksun kalma zararları
- E) Ekonomik geleceğin sarsılmasından doğan kayıpla

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

8-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, haksız fiil sonucunda doğan manevi zarar ve bu zararın giderilmesi talebi hakkında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Manevi tazminat, zarar görenin kişilik değerlerinde iradesi dışında meydana gelen eksilmenin giderilmesidir.
- B) Kişilik değerlerinin ihlalinden hem maddi hem de manevi zarar doğabilir.
- C) Hâkim, manevi zararın giderim biçimi olarak yalnızca bir miktar paranın nakden ödenmesine karar verebilir.
- D) Ağır bedensel zarar veya ölüm hâlinde, zarar görenin veya ölenin yakınlarına da manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verilebilir.
- E) Zarar gören, zararı doğuran fiile razı olmuş veya zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuşsa hâkim, tazminatı indirebilir veya tamamen kaldırabilir.

KUSURSUZ SORUMLUK HALLERİ		
HAKKANİYET SORUMLULUĞU	ÖZEN SORUMLULUĞU	TEHLİKE SORUMLULUĞU
	1-Adam Çalıştıran 2-Yapı Maliki 3-Hayvan Bulunduran Bu üçlü Borçlar Kanununda düzenlenmektedir.	Tehlikeli İşletme Sorumluluğu

1- HAKKANİYET SORUMLULUĞU,

Ayırtım gücü olmayanlar kural olarak haksız fiillerinden sorumlu değildirler.Borçlar Kanunu

OYSA,

Hakkaniyet gerektiriyorsa; hakim, ayırt etme gücü bulunmayan kişinin haksız fiil sonucu verdiği zararın, tamamen veya kısmen giderilmesine karar verir.

Zengin deli+fakir çiftçi

2- DIKKAT VE ÖZEN YÜKÜMÜNDEN DOĞAN SORUMLULUK

- 1-Adam çalıştıranın sorumluluğu
2-Yapı malikinin sorumluluğu
3-Hayvan bulunduranın sorumluluğu
BORÇLAR KANUNU da düzenlenmiştir.

3- TEHLİKE SORUMLULUĞU

Tehlikeli İşletme Sorumluluğu (Borçlar Kanunu)

Motorlu araç İşletenin sorumluluğu (Karayolları Trafik Kanununda düzenlenmiştir.)

KURTULUŞ KANITI GETİRİLEBİLENLER(Gerekli dikkat ve özeni gösterdiğini ispatlayarak tazminat ödemekten kurtulabilir)

- Adam çalıştıranın sorumluluğu
Hayvan bulunduranın sorumluluğu
Ev başkanının sorumluluğu

EVDEKİ HAYVAN ADAM

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

Adam Çalıştırmanın Sorumluluğu

Tbk m.66

Adam çalıştırın, çalışanın, kendisine verilen işin yapılması sırasında başkalarına verdiği zararı gidermekle yükümlüdür.

Çalışan ile çalıştırın arasında emir-talimat ilişkisi aranır. Ancak İş sözleşmesi şart değildir.

Adam çalıştırın, ödediği tazminat için, zarar veren çalışana, ancak onun bizzat sorumlu olduğu ölçüde rücu hakkına sahiptir.

Adam çalıştırın, çalışanın seçerken, işiyle ilgili talimat verirken, gözetim ve denetimde bulunurken, **zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat ederse, sorumlu olmaz.**

Yapı Malikinin Sorumluluğu

Bir binanın veya diğer yapı eserlerinin maliki, bunların yapımındaki bozukluklardan veya bakımındaki eksikliklerden doğan zararı gidermekle yükümlüdür.

Sorumluların, bu sebeplerle kendilerine karşı sorumlu olan diğer kişilere rücu hakkı saklıdır.

Kurtuluş Kanıtı getiremez.

Hayvan Bulunduranın Sorumluluğu Tbk m.67

Bir hayvanın bakımını ve yönetimini sürekli veya geçici olarak üstlenen kişi, hayvanın verdiği zararı gidermekle yükümlüdür.

Hayvan bulunduran, bu zararın doğmasını engellemek için **gerekli özeni gösterdiğini ispat ederse sorumlu olmaz.**

Hayvan, bir başkası veya bir **başkasına ait hayvan** tarafından **ürkütülmüş olursa**, hayvanı bulunduranın, bu kişilere **rücu hakkı** saklıdır.

2025/1

I. Hakkaniyet sorumluluğu

II. Adam çalıştırmanın sorumluluğu

III. Hayvan bulunduranın sorumluluğu

IV. Yapı malikinin sorumluluğu

V. Tehlike sorumluluğu

9-6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre yukarıdaki kusursuz sorumluluk hâllerinden hangilerinde gerekli özenin gösterildiği ispat edilerek sorumluluktan kurtulmak mümkündür?

A) I ve IV

B) II ve III

C) I, III ve V

D) II, III ve IV

E) II, IV ve V

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

2024/3 Sorusu

10-Aşağıdaki sorumluluklardan hangisinde kurtuluş kanıtı getirme imkânı bulunmaktadır?

- A) Taşınmaz malikinin sorumluluğu
- B) Yapı malikinin sorumluluğu
- C) Motorlu araç işletenin sorumluluğu
- D) Genel tehlike sorumluluğu
- E) Hayvan bulunduranın sorumluluğu

TEHLİKE SORUMLULUĞU

TEHLİKELİ İŞLETME SORUMLULUĞU (Tbk m.71)

Önemli ölçüde tehlike arzeden bir işletmenin faaliyetinden zarar doğduğu takdirde, bu zarardan işletme sahibi ve varsa işleten müteselsilen sorumludur.

KURTULUŞ KANITI getiremez.Borçlar Kanununda düzenlenmiştir.

Tehlike Sorumluluğu örnekleri ;

- Motorlu taşıt işletenin sorumluluğu
- Sivil hava aracı işletenin sorumluluğu
- Nükleer enerji santrali işletenin sorumluluğu
- Petrol arama ve üretimi faaliyetlerinden kaynaklanan sorumluluk

2024/1

11-Aşağıdakilerden hangisi 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen kusursuz sorumluluk hâlleri arasında yer almaz?

- A) Adam çalıştırmanın sorumluluğu
- B) Hayvan bulunduranın sorumluluğu
- C) Yapı malikinin sorumluluğu
- D) Tehlike sorumluluğu
- E) İdarenin hukuka aykırı işlem ve eylemlerinden sorumluluğu

HAKSIZ FİİL ZAMANAŞIMI

Tazminat istemi, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak iki yılın ve her hâlde fiilin işlendiği tarihten başlayarak on yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

Ancak, tazminat ceza kanunlarının daha uzun bir zamanaşımı öngördüğü cezayı gerektiren bir fiilden doğmuşsa, bu zamanaşımı uygulanır.

Rücu istemi, tazminatın tamamının ödendiği ve birlikte sorumlu kişinin öğrenildiği tarihten başlayarak **iki yılın** ve her hâlde tazminatın tamamının ödendiği tarihten başlayarak **on yılın** geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

Birden çok kişi birlikte bir zarara sebebiyet verdikleri takdirde, zarar görene karşı haklarında KANUNEN müteselsil sorumluluğa ilişkin hükümler uygulanır.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

YARGILAMA

Hukuk hakimi zarar verenin kusurunun olup olmadığı, ayırt etme gücünün bulunup bulunmadığı hakkında karar verirken, ceza hukukunun sorumlulukla ilgili hükümleriyle bağlı olmadığı gibi, ceza hâkimi tarafından verilen beraat kararıyla da bağlı değildir.

Aynı şekilde, ceza hâkiminin kusurun değerlendirilmesine ve zararın belirlenmesine ilişkin kararı da, hukuk hâkimini bağlamaz.

a) Tazminat hükmünün değiştirilmesi

Bedensel zararın kapsamı, **karar verme sırasında tam olarak belirlenemiyorsa** hâkim, kararın kesinleşmesinden başlayarak **iki yıl içinde**, tazminat hükmünü değiştirme yetkisini saklı tutabilir.

b) Geçici ödemeler

Zarar gören, iddiasının haklılığını gösteren **inandırıcı kanıtlar sunduğu** ve ekonomik durumu da gerektirdiği takdirde hâkim, istem üzerine davalının zarar görene geçici ödeme yapmasına karar verebilir.

Davalının yaptığı geçici ödemeler, hükmedilen tazminata mahsup edilir; tazminata hükmedilmezse hâkim, davacının aldığı geçici ödemeleri, yasal faizi ile birlikte geri vermesine karar verir.

2025/2

I. Hâkim, zarar verenin kusurunun olup olmadığı hakkında karar verirken, ceza hukukunun sorumlulukla ilgili hükümleriyle bağlı değildir.

II. Hâkim, zarar verenin ayırt etme gücünün bulunup bulunmadığı hakkında karar verirken, ceza hukukunun sorumlulukla ilgili hükümleriyle bağlıdır.

III. Hâkim, ceza hâkimi tarafından verilen beraat kararıyla bağlıdır.

IV. Ceza hâkiminin kusurun değerlendirilmesine ilişkin kararı hukuk hâkimini bağlamaz.

V. Ceza hâkiminin zararın belirlenmesine ilişkin kararı hukuk hâkimini bağlar.

12-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre haksız fiil yargılamasıyla ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

- A. I ve III
- B. I ve IV
- C. I, III ve IV
- D. II, III ve V
- E. II, IV ve V

2024/3 Sorusu

Ahmet, arabasını onun tahsisli park yerine park eden Mehmet'e sinirlenmiş ve bir gece Mehmet'in arabasının dört lastiğini birden çivileyerek patlatmıştır.

13-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre Mehmet zararını Ahmet'ten ne kadar süre içinde isteyebilir?

C) Zararı ve zararı verenin Ahmet olduğunu **öğrendiği** andan itibaren **1 yıl** ve her halükârda **bu fiilin işlenmesinden** itibaren **10 yıl** içinde

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

SEBESİZ ZENGİNLEŞMEDEN DOĞAN BORÇLAR

Haklı bir sebep olmaksızın, bir başkasının **malvarlığından veya emeğinden zenginleşen**, bu zenginleşmeyi geri vermekle yükümlüdür

SEBESİZ ZENGİNLEŞMENİN UNSURLARI

ZENGİNLEŞME

FAKİRLEŞME

HAKLI SEBEBİN OLMAMASI

İLLİYET BAĞI

HÜKÜMLERİ

Borçlanmadığı edimi kendi isteğiyle yerine getiren kimse, bunu ancak, kendisini borçlu sanarak yerine getirdiğini ispat ederse geri isteyebilir.

Zamanaşımına uğramış bir borcun ifasından veya ahlaki bir ödevin yerine getirilmiş olmasından kaynaklanan zenginleşmeler geri istenemez.

Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenemez. Ancak, açılan davada hâkim, bu şeyin Devlete mal edilmesine karar verebilir.

Sebepsiz zenginleşmenin yaptırımı; verilenlerin İADESİNİ istemektir. (Haksız fiilde TAZMİNAT istenirdi)

ZENGİNLEŞMENİN İADESİ

İYİNİYETLİ ZENGİNLEŞENİN İADE YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- I. Malın elinde kalanını iade etmekle yükümlüdür
- II. Malın kaybolmasından-hasara uğramasından sorumlu değildir
- III. Zorunlu masrafları isteyebilir
- IV. Faydalı masrafları isteyebilir
- V. Yaptığı masraflar kendisine ödeninceye kadar malı geri vermekten kaçınabilir.
- VI. Lüks masrafları isteyemez. Ancak geri vermeden önce, mala zarar vermeden söküp alabiliyorsa ayırıp alabilir.

KÖTÜNİYETLİ ZENGİNLEŞENİN İADE YÜKÜMLÜLÜ

- I. Malın tamamını iade etmekle yükümlüdür.
- II. Malın kaybolmasından-hasara uğramasından sorumludur
- III. Zorunlu masrafları isteyebilir
- IV. Faydalı masrafları sadece geri verme zamanında mevcut olan değer artışının ödenmesini isteyebilir.
- V. Yaptığı masraflar kendisine ödeninceye kadar malı geri vermekten kaçınma hakkı yoktur
- VI. Lüks masrafları isteyemez. Ancak geri vermeden önce, mala zarar vermeden söküp alabiliyorsa ayırıp alabilir

SEBESİZ ZENGİNLEŞME ZAMANAŞIMI

Sebepsiz zenginleşmeden doğan istem hakkı, hak sahibinin geri isteme hakkı olduğunu öğrendiği tarihten **başlayarak iki yılın** ve her hâlde zenginleşmenin gerçekleştiği tarihten **başlayarak on yılın** geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI
MURAT CEM HOCA

2025/2

- I. Yararlı giderlerin tamamı
- II. Zorunlu giderlerin tamamı
- III. Lüks giderlerin tamamı

14-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri kötü niyetli zenginleşenin giderleri isteme hakkının kapsamına dahildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

2024/3 Sorusu

15-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sebepsiz zenginleşme ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Borçlanmadığı edimi kendi isteğiyle yerine getiren kimse, bunu ancak, kendisini borçlu sanarak yerine getirdiğini ispat ederse geri isteyebilir.
- B) İyiniyetli sebepsiz zenginleşen, zenginleşmenin geri istenmesi sırasında elinden çıkmış olduğunu ispat ettiği kısmın dışında kalanı iade etmekle yükümlüdür.
- C) Zenginleşen iyiniyetli değilse, zorunlu giderlerinin ve yararlı giderlerinden sadece geri verme zamanında mevcut olan değer artışının ödenmesini isteyebilir.
- D) Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenmez.
- E) Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey, kazandırmayı gerçekleştiren kişi tarafından geri istenebilir.

2025/1

16-Aşağıdaki hâllerden hangisinde sebepsiz zenginleşme davası açılmaz?

- A) Soyut borç tanınmasından doğan borcun ifası
- B) Seçimlik borcun ifası
- C) Eşyaya bağlı borcun ifası
- D) Zamanaşımına uğramış borcun ifası
- E) Temerrütten doğan borcun ifası

2024/2

17-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sebepsiz zenginleşmeden doğan istem hakkı her hâlde zenginleşmenin gerçekleştiği tarihten itibaren kaç yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar?

- A) 1 B) 2 C) 5 D) 10 E) 20

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

2023/2

18-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi sebepsiz zenginleşmenin borcun kaynağı olabilmesi için varlığı gerekli olan şartlar arasında yer almaz?

- A) Zenginleşen, sebepsiz zenginleştiğini bilmelidir.
- B) Zenginleşme haklı bir sebebe dayanmamalıdır.
- C) Zenginleşme ile zenginleşmeye sebep olan olay arasında nedensellik bağı bulunmalıdır.
- D) Zenginleşme bir başkasının malvarlığından veya emeğinden kaynaklanmalıdır.
- E) Borçlunun malvarlığında bir zenginleşme meydana gelmiş olmalıdır.

2025/2

- I. Borçlanmadığı edimi kendi isteğiyle yerine getiren kimse,bunu ancak, kendisini borçlu sanarak yerine getirdiğini ispat ederse geri isteyebilir.
- II. Zenginleşme, zenginleşenin bir alacak hakkı kazanması suretiyle gerçekleşmişse diğer taraf, ancak istem hakkı zamanaşımına uğramamışsa bu borcunu ifadan kaçınabilir.
- III. Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenemez.
- IV. Ahlaki bir ödevin yerine getirilmiş olmasından kaynaklanan zenginleşmeler geri istenemez.
- V. Zamanaşımına uğramış bir borcun ifasından kaynaklanan zenginleşmeler geri istenebilir.

19-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sebepsiz zenginleşme ile ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I, II ve V
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV
- E) III, IV ve V

SÖZLEŞMELERİN GEÇERSİZLİK HALLERİ

1-YOKLUK

Sözleşmenin kurucu unsurlarından biri yok ise o sözleşme hiç doğmamıştır.

2- KESİN HÜKÜMSÜZLÜK(Mutlak Butlan)

- I. Taraflardan birinin ayırtetme gücü yoksa (Ehliyetsizlik)
- II. Sözleşmenin Konusu ; Hukuka ,Ahlaka,Kişilik Haklarına,Kamu düzenine aykılık
- III. Sözleşmenin başlangıçtaki ifa imkansızlığı
- IV. Muvazaalı sözleşmeler(Danışıklı İşlemler)
- V. Şekle aykırılık

3- İPTAL EDİLEBİLİRLİK

- I. Ayırtetme Gücünün Geçici Kaybı
- II. İrade Sakatlığı Halleri
 - a) Yanılma
 - b) Aldatma
 - c) Korkutma
- III. Aşırı Yararlanma

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

4-TEK TARAFLI BAĞLAMAZLIK(ASKIDA GEÇERSİZLİK)

Küçük-Kısıtlı İşlemleri
Yetksiz Temsilci İşlemleri

AŞIRI YARARLANMA

(GABİN)

Taraflardan biri diğerinin
Tecrübesizliğinden
Düşüncesizliğinden Yararlanarak **(Subjektif Unsur)**
Zor durumundan

Edimler arasında aşırı oransızlık yaratılarak menfaat sağlanması **(Objektif Unsur)** halinde gerçekleşmiştir.
Aşırı Yararlanma Halinde Aleyhine Aşırı Yararlanılan Kişi (Sömürülen)

**1-Sözlemenin iptalini 2-Edimler arasında denge kurulmasını
İsteme hakkına sahiptir.**

Sömürülen kişi ;

Bu talep hakkını öğrenmeden itibaren (Zor durumundan yararlanılmışsa zor durum ortadan kalktığı andan itibaren) **1 yıl**

Her halükarda yararlanma anından itibaren **5 yıl** içinde ileri sürmelidir.

1 yıl -----5 yıl

I-Kesin hükümsüzlük

II-İptal edilebilirlik

III-Tek taraflı bağlamazlık

IV-Edimler arası orantısızlığın giderilmesi

20-Yukarıdakilerden hangisi/hangileri aşırı yararlanma hükümlerine göre, sömürülen kişiye verilen seçimlik haklardır?

A) I – II

B) I – IV

C) II – III

D) II – IV

E) II – III – IV

2024/1

I. Sözleşmenin konusunda esaslı yanılma hâli

II. Kanunda öngörülen geçerlilik şekline aykırılık hâli

III. Sözleşme koşullarının kamu düzenine aykırılık taşıması

IV. Sözleşme kurulurken sözleşmenin konusunun gerçekleştirilmesinin kesin olarak imkânsız olması

V. Taraflardan birinin diğerini aldatması sonucunda sözleşmenin kurulması

21-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’na göre, yukarıdakilerden hangileri bir sözleşmenin “iptal edilebilme sebepleri” arasında yer alır?

A) I ve II

B) I ve V

C) II ve III

D) II ve IV

E) III ve IV

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

2024/2

22-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi sözleşmenin iptali sebeplerinden biri değildir?

- A) Esaslı yanlışla B) Aldatma C) Şekil eksikliği D) Aşırı yararlanma E) Korkutma

2023/2

"Alacaklılarının icra takibi karşısında bunalan (A), borcunu ödemek için gerçek değeri 2.000.000 ₺ olan evini satmak zorunda kalmıştır. (B), (A)'nın zor durumda olduğunu bilerek ve (A)'nın bu zor durumundan faydalanarak (A)'nın evini 500.000 ₺ karşılığında satın almıştır.«

23-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, yukarıda anılan olayda (B)'nin davranışı aşağıdakilerden hangisine örnek olarak gösterilebilir?

- A) Aşırı yararlanma
B) Korkutma
C) Aldatma
D) Sözleşmenin konusunda hata
E) Sözleşmenin türünde hata

EKSİK BORÇ

Hukuken talep yetkisi vermeyen yerine getirildiği takdirde iadesi istenemeyen borç.
Burada "borç var, sorumluluk yoktur."

Dava edilemeyen borçlardır.

Eksik borç ifa edilirse bu ifa geçerli sayılır ve geri istenemez. (Yani sebepsiz zenginleşme davasına konu edilemez)

Ancak borçlu eksik borcu ifaya yanaşmazsa, alacaklı devlet mekanizmalarını harekete geçirerek (mesela dava açarak) borcun tahsilini sağlayamaz. (Devletin desteği EKSİK)

Eksik borçlar kanunda sınırlı sayılmıştır.

Zamanaşımına uğramış borç

Evlenme simsarlığından doğan borç

Kumar ve bahisten doğan borç

Ahlaki ödevin yerine getirilmesi

Z E K A

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

SONRADAN EKSİK BORÇLAR

- * Zamanaşımına uğramış borçlar
- * Konkordatodan arta kalan alacaklar

DOĞUŞTAN EKSİK BORÇLAR

- * Evlenme simsarlığı
- * Kumar ve bahis borcu
- * Ahlaki ödevden doğan borçlar

24-Aşağıdakilerden hangisi bir eksik borç değildir?

- A) Ahlaki ödevlerin yerine getirilmesinden doğan borçlar
- B) Eşlerin birbirlerine olan borçları
- C) Evlenme tellallığından doğan borçlar
- D) Zamanaşımına uğramış borçlar
- E) Kumar ve bahisten doğan borçlar

25-Aşağıdakilerden hangisi “Eksik Borçlara” ilişkin yanlış bir bilgidir?

- A) Bu tür borçlarda ortada bir borç vardır. Fakat alacaklı tarafından talep ve dava edilemeyen borçlardır.
- B) Borçlu zamaşımasını farketmeden ifada bulunursa bu ifa geçerli değildir. Sebepsiz zenginleşme teşkil eder.
- C) Kumar ve bahisten doğan borçlar, evlenme tellallığından doğan borçlar ve ahlaki ödevlerden doğan borçlar doğuştan eksik borç olarak kabul edilir.
- D) Zaman aşımına uğramış olan borçlar ise sonradan eksik hale gelen borçlardır.
- E) Eksik borçlar, bir anlamda alacaklının devletin gücünü arkasına alamadığı, devlet eliyle borç luyu ifaya zorlayamadığı borçlardır

SÖZLEŞMELER

Sözleşmeler, karşılıklı ve hukuki sonuç doğurmaya yönelik İKİ TARAFLI irade açıklamalarıdır.

SÖZLEŞMENİN KURULUŞU

Bir sözleşmenin meydana gelebilmesi için, karşılıklı ve birbirine uygun suretle açıklanmış iki iradeye ihtiyaç duyulur. Bu irade açıklamalarından birine **ÖNERİ** (icap), diğerine ise **KABUL** denir.

Taraflar sözleşmenin esaslı noktalarında uyuşmuşlarsa ikinci derecedeki noktalar üzerinde durulmamış olsa bile sözleşme kurulmuş sayılır.

ÖNERİ (İCAP)

Bir irade açıklamasına öneri diyebilmek için;

1- Kurulmasını teklif ettiği sözleşmenin **esaslı unsurlarını içermelidir**. Örneğin bir satım sözleşmesi için yapılan önerinin satılacak malı ve malın fiyatını içermesi gerekir.

2- Öneri, önerenin sözleşme yapma konusundaki iradesini (önerisi ile **BAĞLI OLMA iradesini**) yansıtmalıdır.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

Fiyatın gösterilerek mal sergilenmesi veya fiyat listesi ,tarife gönderilmesi aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneri sayılır. 8/2

İsmatlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz. Bu şeyi alan kişi, onu geri göndermek veya saklamakla yükümlü değildir.7.md

ÖNERİNİN BAĞLAYICILIĞI

SÜRELİ ÖNERİ

Kabul için süre belirleyerek bir sözleşme yapılmasını öneren, bu sürenin sona ermesine kadar önerisiyle bağlıdır. Kabul haberi bu sürenin sonuna kadar kendisine ulaşmamış ise öneren artık önerisiyle bağlı kalmaz. Buna **sürelî öneri** denir.

Öneren, verdiği süreyi tek taraflı iradesiyle kısaltamaz.

SÜRESİZ ÖNERİ

Eğer öneren kabul için bir süre tayin etmemişse buna da süresiz öneri denir.

a) Eğer öneri, **hazır olanlar arasında** yani, öneren ile kabulcünün karşı karşıya bulunduğu bir durumda yapılmışsa, **sadece o an bağlar** derhal kabul edilmediği takdirde öneren artık önerisiyle bağlı kalmaz. **Yüzyüze, telefonla, internette online veya tarafların temsilcileri vasıtası ile** önerinin yapılması hali **hazırlar arasında** bir öneri sayılır

b) Eğer öneri **hazır olmayanlar arasında** yapılmışsa, yani öneren ve kabulcü karşı karşıya değilse (**mektupla, telgrafla, faksla, e-mail, haberci ile**) öneren normal bir kabul haberinin kendisine ulaşacağı ana kadar öneriyle bağlı kalır.

Bu süreler geçtikten sonra önerene ulaşan kabul haberi yeni bir öneri sayılır. Ancak kabulcü haberi zamanında göndermiş, fakat haber önerene geç ulaşmışsa önerenin derhal önerisiyle artık bağlı kalmak istemediğini kabulcüyü bildirmesi gerekir. Yoksa sözleşme kurulmuş olur.

Bu kural, kabulün geri alınmasında da uygulanır.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI
MURAT CEM HOCA

SÖZLEŞMELERİN KURULMA ANI VE HÜKÜM VE SONUÇ DOĞURMA ANI

HAZIRLAR ARASI SÖZLEŞMELERDE

HAZIR OLMAYANLAR ARASINDA

KABUL BEYANI AÇIKLANDIĞI ANDA

HEM SÖZLEŞME KURULMUŞ OLUR

HEM DE SÖZLEŞME HÜKÜM VE SONUÇLARINI DOĞURMAYA BAŞLAR

1. Öneri gönderildi	
2. Öneri ulaştı	Açık bir kabule ihtiyaç yoksa sözleşmenin hüküm ve sonuçlarını doğurma anı
3. Kabul gönderildi	Sözleşmenin hüküm ve sonuçlarını doğurma anı
4. Kabul ulaştı.	Sözleşmenin kurulma anı. (Varma teorisi-Kabul beyanının hakimiyet alanına ulaşması yeterlidir)

Hakimlik

A: Vitrindeki yeşil elbiseyi almak istiyorum. Üzerinde fiyatı yazmıyor, ne kadar?.

B: Yeşil olanın fiyatı 200 lira

A: 150 liraya satar mısınız?

B: Olur.

26-A ile B arasında geçen konuşmada yer alan irade açıklamalarının hukuki nitelikleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öneriye davet -öneriye davet -öneri - kabul
- B) Öneriye davet - öneri - öneriye davet- kabul
- C) Öneriye davet- öneri-yeni öneri - kabul
- D) Öneri - öneriye davet- öneriye davet – kabul
- E) Öneri- yeni öneri- yeni öneri- kabul

2024/2

A ile B, 100 ton demire ilişkin bir satım sözleşmesi yapmak istemektedir. A ton başına 20.000 ₺ ödemeye ilişkin teklifini B'ye posta yoluyla 23.11.2023 tarihinde göndermiş ve teklif B'ye 25.11.2023 tarihinde ulaşmıştır.

Teklifte bir süre sınırı belirtilmemiştir. B, kendisine teklif edilen fiyatı makul bulmuş ve teklifi kabul ettiğine dair postayı 29.11.2023 tarihinde A'ya göndermiştir. Bu beyan A'nın işyerine 01.12.2023 tarihinde ulaşmış, A ise kabule ilişkin mektubu 02.12.2023 tarihinde okumuştur.

27-Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda taraflar arasındaki satım sözleşmesinin kurulma ile hüküm ve sonuçlarını doğurma anları hangi seçenekte sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) 25.11.2023-01.12.2023
- B) 29.11.2023-01.12.2023
- C) 29.11.2023-02.12.2023
- D) 01.12.2023-02.12.2023
- E) 01.12.2023-29.11.2023

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

2024/1

28-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, "ısmarlanmamış bir şeyin gönderilmesi"nin hukuki sonuçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İsmarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz; bu şeyi alan kişi, onu geri göndermek veya saklamakla yükümlü değildir.

BORÇLARIN İFASI

İfa borç ilişkisini sona erdiren sebeplerden olup borçlunun borcunu sözleşmeye uygun olarak yerine getirmesidir.

A) ŞAHSEN İFA ZORUNLULUĞUNUN OLMAMASI

M. 83- Borcun, bizzat borçlu tarafından ifa edilmesinde alacaklının menfaati bulunmadıkça borçlu, borcunu şahsen ifa etmekle yükümlü değildir.

Borcun bizzat borçlu tarafından ifasında "alacaklının bir yararı varsa borç kural olarak borçlu tarafından ifa edilir.

Örneğin, Para borçlarının, borçlu dışında üçüncü bir kişi tarafından ifa edilmesi mümkündür.

B)İFADA BÜTÜNLÜK İLKESİ

1. Kısmen ifa MADDE 84- Borcun tamamı belli ve muaccel ise, alacaklı kısmen ifayı reddedebilir. Alacaklı kısmen ifayı kabul ederse borçlu, borcun kendisi tarafından ikrar olunan kısmını ifadan kaçınamaz.

KURAL: Borcun tamamı belli ve muaccel ise, alacaklı kısmen ifayı reddedebilir.

C) İFA YERİ

Borcun ifa yeri tarafların iradelerine göre belirlenir.

Aksine bir anlaşma yoksa, aşağıdaki hükümler uygulanır;

1. Para borçları, alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde,(Götürelecek Borç)

2. Parça borçları, sözleşmenin kurulduğu sırada borç konusunun bulunduğu yerde,(Alınacak Borç)

3. Bunların dışındaki bütün borçlar, doğumları sırasında borçlunun yerleşim yerinde,(Aranacak Borç) ifa edilir.

Alacaklının yerleşim yerinde ifası gereken bir borcun doğumundan sonra alacaklının yerleşim yerini değiştirmesi sebebiyle ifa önemli ölçüde güçleşmişse borç, alacaklının önceki yerleşim yerinde ifa edilebilir.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

D) İFA ZAMANI

Tatil günlerinde süreler işlemeye devam eder. Ancak, ifa günü bir tatil gününe denk gelmişse süre tatili izleyen ilk günün mesai bitimi sonuna kadar uzar.

Örneğin; (A), (B)'ye 14.10.2024 Çarşamba günü 1000 TL borç para vermiş, taraflar vade olarak yarım ay belirlemişlerdir. İfa günü hangi gündür? (30.10.2024'tir. Çünkü 29.10.2024 cumhuriyet bayramına denk gelmektedir)

Gün olarak belirlenmiş süre, sözleşmenin kurulduğu gün sayılmaksızın, bu sürenin son günü dolmuş olur. Hafta olarak belirlenmiş süre, son haftanın sözleşmenin kurulduğu güne ismen uyan gününde dolmuş olur. Ay olarak veya yıl, yarıyıl ve yılın dörtte biri gibi birden çok ayı içeren bir zaman olarak belirlenmiş süre, sözleşmenin kurulduğu gün ayın kaçınıcı günü ise, son ayın bunu karşılayan gününde dolmuş olur.

Sadece ay ismi verilmiş ise o ayın son günü

Denk gelen ayda o gün yoksa o ayın son günü ifa edilir.

29-Taraflar arasında 29 Temmuz 2020 tarihinde yapılan sözleşme uyarınca Ali, Ayşe'ye "Mucize" isimli bir yarış atını satma borcu altına giriyor. Sözleşmede Ayşe'nin, satış bedeli olan 180.000 üç ay sonra ödeyeceği kararlaştırılıyor.Buna göre Ayşe'nin 180.000 TL'yi ödemesi gereken son tarih aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 28 Ekim 2020 Çarşamba
- B) 29 Ekim 2020 Perşembe
- c) 30 Ekim 2020 Cuma
- D) 31 Ekim 2020 Cumartesi
- E) 1 Kasım 2020 Pazar

E)ERKEN İFA

Alacaklı erken ifa teklifini haklı bir sebebi yoksa kabul etmek zorundadır.

F)İFADA SIRA

Karşılıklı borç yükleyen bir sözleşmenin ifası isteminde bulunan tarafın, sözleşmenin koşullarına ve özelliklerine göre daha sonra ifa etme hakkı olmadıkça, **İFA AYNI ANDA YAPILMALIDIR.**

Parayı vermez isen malı teslim etmem.(Ödemezlik defi bu hükümden doğar)

2025/1

- I. Borcun ifa yeri, tarafların açık veya örtülü iradelerine göre belirlenir.
 - II. Aksine bir anlaşma yoksa, para borçları alacaklının sözleşmenin kurulduğu sıradaki yerleşim yerinde ifa edilir.
 - III. Aksine bir anlaşma yoksa, parça borçları sözleşmenin kurulduğu sırada borç konusunun bulunduğu yerde ifa edilir.
 - IV. Aksine bir anlaşma yoksa, para ve parça borçları dışındaki bütün borçlar, sözleşmenin kurulduğu sırada alacaklının yerleşim yerinde ifa edilir.
 - V. Alacaklının yerleşim yerinde ifası gereken bir borcun doğumundan sonra alacaklının yerleşim yerini değiştirmesi sebebiyle ifa önemli ölçüde güçleşmişse borç, alacaklının önceki yerleşim yerinde ifa edilebilir.
- 30-6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre ifa yeriyle ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?**

- A) I, II ve III B) I, III ve V C) II, IV ve V D) III, IV ve V E) I, II, III ve V**

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

BORÇLUNUN TEMERRÜDÜ

Şartları:

- I. Borcun muaccel olması.Yani borcun vadesinin gelmiş olmasıdır.
- II. İfanın mümkün olması. **(Kusur şartı aranmaz)**
- III. Borcunun borcu ifa etmemiş olması
- IV. Alacaklının edimi kabule hazır olması
- V. İhtar veya ihtar yerini tutan bir durum olmalıdır

İhtara Gerek Olmayan Haller

Borçlu Temerrüde düşer

İfa zamanı taraflarca açıkça belirlenmiş ise
Haksız Fiilde fiilin gerçekleştiği anda
Kötüniyetli zenginleşen zenginleşme anında

BORÇLU TEMERRÜDÜNÜN SONUÇLARI

GENEL SONUÇLARI

Aynen İfa ve Gecikme Tazminatı:

Beklenmeyen Hâlden Sorumluluk:

BORÇLUNUN TEMERRÜDÜNÜN ÖZEL SONUÇLARI

Para Borçlarına İlişkin Sonuçlar

Temerrüt(Gecikme) Faizi: Sadece para borçlarında söz konusu olur.

Alacaklının ZARARI aranmaz borçlu kusursuz olsa da faiz ödemekten kaçamaz.

Fakat bu oran, yasal faiz oranının yüzde yüz fazlasını aşamaz.(Kapital faizi ise yasal faiz oranının yüzde elli fazlasını aşamaz.)

31-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, temerrüt ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Borçlunun temerrüde düşmesi için mutlaka kusurlu olması gerekir.
- B) Yalnızca ifası mümkün olan borçların ifasındaki gecikme temerrüde yol açabilir.
- C) Borçlunun temerrüde düşmesi için muaccel bir borcu ifa etmemiş olması gerekir.
- D) Belirli vadeli borcun olması, temerrüt sebebiyle borçluya ihtar çekilmesini gereksiz kılar.
- E) Temerrüde düşen borçlu, beklenmedik hâl sebebiyle doğacak zarardan sorumludur.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

32-Sözleşme ile kararlaştırılabilecek kapital ve temerrüt faizine ilişkin 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda öngörülen yasal sınırlamalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

E) Sözleşme ile kararlaştırılabilecek yıllık kapital faiz oranı yıllık yasal faiz oranının yüzde elli fazlasını; temerrüt faiz oranı ise yıllık yasal faiz oranının yüzde yüz fazlasını aşamaz.

BORCU SONA ERDİREN SEBEPLER

İfa

Kusursuz sonraki imkansızlık

İbra sözleşmesi

Takas hakkının kullanılması

Alacaklı ve borçlu sıfatlarının birleşmesi

Yenileme sözleşmesi

KODLAMA : İ K İ T A Y

UYARI: Zamanaşımı borcu sona erdiren sebeplerden değildir. Zamanaşımı borcu eksik borç haline getirir.

1-İFA:

Borçlanılan edimin, tam ve doğru bir şekilde yerine getirilmesi, alacaklının tatmin edilerek borcun sona erdirilmesidir.

2-İBRA

Borcu doğuran işlem kanunen veya taraflarca belli şekle tâbi tutulmuş olsa bile borç, taraflarca şekle bağlı olmaksızın yapacakları ibra sözleşmesi ile tamamen veya kısmen ortadan kaldırabilir (TBKm. 132).

İbra sözleşmesinin konusu, borçlunun kabulü ile alacaklının alacak hakkından vazgeçmesidir.

3-YENİLEME:

Yeni bir borçla mevcut bir borcun sona erdirilmesi, ancak tarafların bu yöndeki açık iradesi ile olur.

4-KUSURSUZ İMKÂNSIZLIK:

Bir parça borcu sözleşmenin yapılmasından sonra borçlunun kusuru olmadan imkânsızlaşmışsa verme **borcu sona erer**.

Sözleşmenin Yapılmasından Önce Var Olan İmkânsızlık ta ise borcun ifası "objektif" olarak (herkes için) imkânsızsa, **sözleşme mutlak butlan ile geçersizdir**.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

2019/

33-Ozan, 23.12.2019 tarihinde doğum yaparken ölen yarış atı Rüzgâr'ın 17.500 TL'ye satışı konusunda Erdal ile 25.12.2019 tarihinde anlaşmıştır.Buna göre, taraflar arasında yapılan satış sözleşmesinin geçerliliğine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- a) Sözleşme kesin hükümsüzdür.
- b) Sözleşme yok hükmündedir.
- c) Erdal, ifa imkânsızlığına dayanarak sözleşmeden dönebilir.
- d) Erdal, saik hatasına dayanarak sözleşmenin iptalini isteyebilir
- e) Sözleşme şekil kurallarına uyulmadan yapıldığından kısmen hükümsüzdür.

5-BİRLEŞME:

Türk Borçlar Kanunu'nda yer verilen alacaklı borçlu sıfatlarının aynı kişide birleşmesi sonucu borcun sona ermesidir.

6- TAKAS:

İki kişinin karşılıklı ve aynı cinsten olan muaccel borçlarının, daha az olanı oranında, taraflardan birinin tek taraflı irade beyanı ile sona erdirilmesidir. “ İki kişi, karşılıklı olarak bir miktar para veya özdeş diğer edimleri birbirine borçlu oldukları takdirde, her iki borç muaccel ise her biri alacağını borcu ile takas edebilir” (TBK m.139/I).

Özellikleri:

Takas, hukuki niteliği itibariyle bozucu yenilik doğuran bir haktır. Borçlu, takas hakkını tek taraflı, şekle bağlı olmayan, varması gerekli bir irade beyanı ile kullanır.

Alacaklardan biri çekişmeli olsa bile takas ileri sürülebilir (TBK m.139/I).

Zamanaşımına uğramış bir alacağın takası, ancak takas edilebileceği anda henüz zamanaşımına uğramamış olması koşuluyla ileri sürülebilir (TBK m.139/III).

Asıl borçlunun takası ileri sürme hakkı bulundukça, kefil de alacaklıya ifada bulunmaktan kaçınabilir

Takas hakkından önceden feragat edilebilir. (TBK m.140).

34- 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, takasla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Borçlu, takas hakkından önceden feragat edemez.
- B) Alacaklardan biri çekişmeli olsa bile takas ileri sürülebilir.
- C) Asıl borçlunun takası ileri sürme hakkı bulundukça kefil de alacaklıya ifada bulunmaktan kaçınabilir.
- D) Borçlunun iflası hâlinde alacaklılar,muaccel olmasalar bile, alacaklarını,müflise olan borçları ile takas edebilirler.
- E) Üçüncü kişi yararına borçlanan kişi, bu borcu ile sözleşmenin diğer tarafından olan alacağını takas edemez.

35-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi borcu sona erdiren hâller arasında yer almaz?

- A)Yenileme
- B) Takas
- C) İbra
- D) İflas
- E) İfa

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

ZAMANAŞIMI

Zamanaşımı borcu sona erdirmeyen, tam borcu eksik borca dönüştüren bir nedendir.

Eksik borçta borç vardır ancak sorumluluk yoktur. Yani alacaklının borçluyu ifaya zorlama imkânı yoktur ya da bir başka ifade ile alacaklı talepte bulunduğunda borçlunun ifadan kaçınma imkânı vardır.

Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, her alacak **on yıllık zamanaşımına** tabidir. Zamanaşımı alacağın muaccel olmasıyla işlemeye başlar. Alacağın muaccel olmasının bir bildirime bağlı olduğu hallerde, zamanaşımı bu bildirimin yapılabileceği günden işlemeye başlar.

Zamanaşımından önceden feragat edilemez.

TAŞINMAZ REHNİNE BAĞLI ALACAKLARA ZAMANAŞIMI İŞLEMEZ.

Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, her alacak **on yıllık zamanaşımına** tabidir.

İSTİSNA;

5 YILDA ZAMANAŞIMINA UĞRAYAN BORÇLAR

1. Kira bedelleri, anapara faizleri ve ücret gibi diğer dönemsel edimler.
2. Otel, motel, pansiyon ve tatil köyü gibi yerlerdeki konaklama bedelleri ile lokanta ve benzeri yerlerdeki yeme içme bedelleri.
3. Küçük sanat işlerinden ve küçük çapta perakende satışlardan doğan alacaklar.
4. Bir ortaklıkta, ortaklık sözleşmesinden doğan ve ortakların birbirleri veya kendileri ile ortaklık arasındaki; bir ortaklığın müdürleri, temsilcileri, denetçileri ile ortaklık veya ortaklar arasındaki alacaklar.
5. Vekâlet, komisyon ve acentalık sözleşmelerinden, ticari simsarlık ücreti alacağı dışında,
6. Simsarlık sözleşmesinden doğan alacaklar.
7. Yüklenicinin yükümlülüklerini ağır kusuruyla hiç ya da gereği gibi ifa etmemesi dışında, eser sözleşmesinden doğan alacaklar.

ZAMANAŞIMININ DURMASI SEBEPLERİ

- 1) Velayet **süresince**, çocukların ana ve babalarından olan alacakları için.
- 2) Vesayet **süresince**, vesayet altında bulunanların vasiden veya vesayet işlemleri sebebiyle Devletten olan alacakları için.
- 3) Evlilik devam ettiği **sürece**, eşlerin diğerinden olan alacakları için.
- 4) Hizmet ilişkisi **süresince**, ev hizmetlilerinin onları çalıştıranlardan olan alacakları için.
- 5) Borçlu, alacak üzerinde intifa hakkına sahip olduğu **sürece**.
- 6) Alacağı, Türk mahkemelerinde ileri sürme imkânının bulunmadığı **sürece**.
- 7) Alacaklı ve borçlu sıfatının aynı kişide birleşmesinde, birleşmenin ileride geçmişe etkili olarak ortadan kalkması durumunda, bu durumun ortaya çıkmasına kadar geçecek **sürece**.

NOT: Zamanaşımını durduran sebep ortaya çıktığı anda zamanaşımı olduğu yerde durur. Ortadan kalktığı anda kaldığı yerden devam eder.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

ZAMANAŞIMININ KESİLMESİ SEBEPLERİ

1. **Borçlu** borcu ikrar etmişse, özellikle faiz ödemiş veya kısmen ifada bulunmuşsa ya da rehin vermiş veya kefil göstermişse.

2. **Alacaklı,**

- a) Dava açarsa
- b) Hakeme başvurmuşsa,
- c) İcra takibinde bulunmuşsa
- d) İflas masasına başvurmuşsa.

2023/1

36-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesi hâline ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

E) Zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesinden kaynaklanan zenginleşmeler geri istenemez.

2023/3

37-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi zamanaşımının işlemeye başlamayacağı, eğer başlamışsa da duracağı hâller arasında yer almaz?

A) Borçlu, alacak üzerinde intifa hakkına sahip olduğu sürece zamanaşımı işlemeye başlamaz; başlamışsa durur.

B) Velayet süresince, çocukların ana ve babalarından olan alacakları için zamanaşımı işlemeye başlamaz;başlamışsa durur.

C) Borçlu bir kez kısmen ifada bulunmuşsa zamanaşımı işlemeye başlamaz; başlamışsa durur.

D) Evlilik devam ettiği sürece, eşlerin diğerinden olan alacakları için zamanaşımı işlemeye başlamaz; başlamışsa durur.

E) Vesayet süresince, vesayet altında bulunanların vasiden veya vesayet işlemleri sebebiyle Devlet'ten olan alacakları için zamanaşımı işlemeye başlamaz;başlamışsa durur.

2015/3

38-6098sayılıTürkBorçlarKanunu'nagöre, kira Bedelinden doğan alacaklar için kaç yıllık zamanaşımı Süresi uygulanır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

HUKUKİ İŞLEMLERDE ŞEKİL

Kanunda aksi öngörülmedikçe sözleşmeler hiçbir şekle bağlı değildir.

Kanunda öngörülen şekil İSPAT ŞEKLİ değil GEÇERLİLİK ŞEKLİDİR.

Yazılı Şeklin Aşamaları

1- Metin Aşaması

Tarafların iradelerini yansıtan ifadelerin yazılmasıdır. Yazanın kim olduğu, nasıl bir şey üzerine yazıldığı ve hangi dilin kullanıldığının önemi yoktur. Metnin mutlaka elden çıkması kural olarak gerekmez. Bilgisayar veya daktilo çıktısı da olabilir. Bunun istisnası el yazılı vasiyettir.

2- İmza aşaması

İmza, yazılı şeklin tamamlayıcısıdır. Ancak imza ile yazılı şekil tamam olur. Yazılı şekilde yapılması öngörülen sözleşmelerde **borç altına girenlerin imzalarının bulunması zorunludur.**

Görme engellilerin talepleri halinde imzalarında **sahit aranır**. Aksi takdirde görme engellilerin imzalarını el yazısı ile atmaları yeterlidir

Şekle Bağlı Sözleşmenin Değiştirilmesi : Kanunen geçerlilik şekline tâbi tutulmuş bir sözleşmenin esaslı unsurlarına ilişkin olarak yapılacak değişiklik de bu şekle tâbidir. Ancak, sözleşme metni ile çelişmeyen tamamlayıcı yan hükümler bu kuralın dışındadır.(TBK m. 13).

ŞEKLE AYKIRILIĞIN YAPTIRIMI:

Borçlar Kanununa göre, kanunun aksine bir hüküm bulunmadıkça, bu şekle uyulmadan yapılan sözleşme **“kesin hükümsüzlüktür” yani mutlak butlan yaptırımı söz konusudur.** Hakim önüne gelen uyumsuzlukta şekil şartına uyulup uyulmadığını kendiliğinden (RE’SEN) gözetmek zorundadır

2025/2

39-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’na göre yazılı şekil ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yazılı şekilde yapılması öngörülen sözleşmelerde borç altına girenlerin imzalarının bulunması zorunludur.
- B) İmzanın kural olarak borç altına girenin el yazısıyla atılması zorunludur.
- C) Güvenli elektronik imza, el yazısıyla atılmış imzanın bütün hukuki sonuçlarını doğurur.
- D) Görme engellilerin imzalarını şahit huzurunda el yazısı ile atmaları zorunludur.
- E) İmza atamayanlar, imza yerine usulüne göre onaylanmış olması koşuluyla, parmak izi, el ile yapılmış bir işaret ya da mühür kullanabilirler.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

GENEL İŞLEM KOŞULLARI ;

MD 20,

GENEL OLARAK ;

Bir sözleşme yapılırken düzenleyenin, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleridir.

Bu koşulların, sözleşme metninde veya ekinde yer alması, kapsamı, yazı türü ve şekli, nitelendirmede önem taşımaz.

Aynı amaçla düzenlenen sözleşmelerin metinlerinin özdeş olmaması, bu sözleşmelerin içerdiği hükümlerin, genel işlem koşulu sayılmasını engellemez.

Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir sözleşmeye konulan bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, tek başına, onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarmaz. Genel işlem koşullarıyla ilgili hükümler, sundukları hizmetleri kanun veya yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütmekte olan kişi ve kuruluşların hazırladıkları sözleşmelere de, niteliklerine bakılmaksızın uygulanır

YAZILMAMIŞ SAYILMA YAPTIRIMI md 21

I. Karşı tarafın menfaatine aykırı genel işlem koşulları düzenleyenin karşı tarafa, bu koşulların varlığı hakkında açıkça bilgi verip, bunların içeriğini öğrenme imkânı sağlamasına ve karşı tarafın da bu koşulları kabul etmesine bağlıdır. Aksi takdirde, genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.

II. Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları da yazılmamış sayılır.

Yazılmamış sayılmanın sözleşmeye etkisi

MADDE 22- Sözleşmenin yazılmamış sayılan genel işlem koşulları dışındaki hükümleri geçerliliğini korur. Bu durumda düzenleyen, yazılmamış sayılan koşullar olmasaydı diğer hükümlerle sözleşmeyi yapmayacak olduğunu ileri süremez.

Yorumlanması

MADDE 23- Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa, düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır.

Değiştirme yasağı

MADDE 24- Genel işlem koşullarının bulunduğu bir sözleşmede veya ayrı bir sözleşmede yer alan ve düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine genel işlem koşulları içeren sözleşmenin bir hükmünü değiştirme ya da yeni düzenleme getirme yetkisi veren kayıtlar yazılmamış sayılır.

İçerik denetimi

MADDE 25- Genel işlem koşullarına, dürüstlük kurallarına aykırı olarak, karşı tarafın aleyhine veya onun durumunu ağırlaştırıcı nitelikte hükümler konulamaz.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

2023/1

40-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, "bir sözleşme yapılırken düzenleyenin, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleri" aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

- A) Yetki Sözleşmesi Koşulları
- B) İbra Koşulları
- C) Genel İşlem Koşulları
- D) Rücu Koşulları
- E) Borca Katılma Koşulları

2017/1

41-6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre, genel işlem koşullarının bulunduğu bir sözleşmede yer alan ve "düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine genel işlem koşulları içeren sözleşmenin bir hükmünü değiştirme ya da yeni düzenleme getirme yetkisi veren kayıtlar"ın hukuki sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözleşmeyi tamamıyla geçersiz hale getirir.
- B) Sözleşmeyi iptal edilebilir bir sözleşme haline gelir.
- C) Sadece bu kayıt "iptal edilebilir" bir kayıttır.
- D) Sözleşme ve bu kayıtlar geçerlidir.
- E) Sözleşme geçerliliğini korur; bu kayıtlar "yazılmamış"sayılır.

İRADE BOZUKLUĞU HALLERİ

İrade Bozukluğu Halleri ;Yanılma ,Aldatma ,Korkutma dan oluşur.

A- YANILMA

MADDE 30- Sözleşme kurulurken esaslı yanılmaya düşen taraf, sözleşme ile bağlı olmaz.

Esaslı yanılma halleri (TBK m. 31);Açıklamada yanılma,Temelde Yanılma ve İletimde Yanılma'dır.

a) AÇIKLAMADA YANILMA HALLERİ

- 1- Sözleşmenin niteliğinde yanılma(Satım Sözleşmesi yapmak isterken bağış sözleşmesi iradesi açıklanması)
- 2- Sözleşmenin konusunda yanılma
- 3- Karşı tarafın kimliğinde yanılma
- 4- Karşı tarafın niteliklerinde yanılma
- 5- Edim veya karşı edimin miktarında yanılma

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

b)TEMEL YANILMASI

TBK m. 32: «Saikte yanılma, esaslı yanılma sayılmaz. Yanılanın, yanıldığı saiki sözleşmenin temeli sayması ve bunun da iş ilişkilerinde geçerli dürüstlük kurallarına uygun olması hâlinde yanılma esaslı sayılır. Ancak bu durumun karşı tarafça da bilinebilir olması gerekir.»

Sözleşme yapmaya **sevk eden düşüncede(Tahminde)** yanılmaya saikte yanılma denir.

c) İLETİMDE YANILMA

Çevirmenin yanlış çevirmesi habercinin haberi yanlış iletmesi

Yanılmada Dürüstlük Kuralları

TBK m. 34: «Yanılan, yanıldığını dürüstlük kurallarına aykırı olarak ileri süremez. Özellikle diğer tarafın, sözleşmenin yanılanın kasdettiği anlamda kurulmasına razı olduğunu bildirmesi durumunda, sözleşme bu anlamda kurulmuş sayılır.»

Yanılmada kusur

TBK m. 35: «Yanılan, yanılmasında kusurlu ise, diğer tarafın zararını karşılar. Ancak, diğer taraf yanılmayı biliyor veya bilmesi gerekiyorsa, tazminat istenemez.

ALDATMA

Aldatma nedeniyle sözleşmenin geçersiz kılınması için aldatan tarafta ALDATMA KASTI aranır.

Aldatma ya sözleşmenin karşı tarafından gelmeli ya da 3.kişi aldatması gerçekleşse dahi karşı taraf durumdan haberdar olmalı aldatmaya dahil olmalıdır.

KORKUTMA

Korkutmanın unsurları:

- a) Sözleşmeyi yapan kimseye veya yakınlarına yönelmiş bir tehlike söz konusu olmalıdır.
- b) Ağır ve yakın bir zarar tehlikesi doğmuş olmalıdır.
- c) Korkutma hukuka aykırı olmalıdır.
- d) Korkutma ile sözleşmenin kurulması arasında illiyet bağı bulunmalıdır

İrade Bozukluğunun Sonuçları

TBK m. 39: «Yanılma veya aldatma sebebiyle ya da korkutulma sonucunda sözleşme yapan taraf, yanılma veya aldatmayı **öğrendiği** ya da **korkutmanın etkisinin ortadan kalktığı** andan başlayarak **bir yıl içinde sözleşme** ile bağlı olmadığını bildirmez veya verdiği şeyi geri istemezse, sözleşmeyi onamış sayılır.

Aldatma veya korkutmadan dolayı bağlayıcılığı olmayan bir sözleşmenin onanmış sayılması, tazminat hakkını ortadan kaldırmaz. »

Not : Korkutma ve Aldatma da sözleşmenin iptali istenmeden de uğranılan zararların tazmini talep edilebilir.Zira bu eylemler aynı zamanda haksız fiil niteliği taşır.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

HUKUKSAL KORKUTMA

Bir hakkın ya da kanundan doğan bir yetkinin kullanılacağı tehdidi ile sözleşme yapıldığında, bu hakkı veya yetkiyi kullanacağını açıklayanın, bu sebeple diğer tarafın zor durumda kalmasından AŞIRI MENFAAT sağlamasıdır. Bu durumda korkutmanın hüküm ve sonuçları işletilir(TBK m. 38/II).

42-Aşağıdakilerden hangisi A ile B arasında yapılan sözleşmenin, yanılma sebebiyle iptal edilebildiği hallerden biri değildir?

- A) Sözleşmenin niteliğinde yanılma
- B) Sözleşmenin süresinde yanılma
- C) Sözleşmenin konusunda yanılma
- D) Sözleşme konusu edimin miktarında yanılma
- E) Sözleşme yapılan kişide yanılma

2025 Nisan Hmgs

Trafik kazasına karışan otomobilini satmak isteyen A, satım işlemleri sırasında aracın muayenesini yapan B ile önceden anlaşarak aracın kaza geçirmediğini bildiren bir rapor yazması yönünde anlaşır. C ise bu rapora güvenerek 04.02.2025 tarihinde satış sözleşmesi imzalayarak aracı satın alır ve aynı gün aracın mülkiyetini kazanır. C, aracın daha önce kazaya karışmadığı konusunda aldatıldığını 03.06.2025 tarihinde öğrenir.

43-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre C, en geç hangi tarihe kadar sözleşmeyle bağlı olmadığını bildirmez veya ödediği parayı geri istemezse satım sözleşmesini onamış sayılır?

- A) 04.08.2025
- B) 03.09.2025
- C) 03.12.2025
- D) 04.02.2026
- E) 03.06.2026

2016/1

44-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi irade bozukluğu hallerinden birisidir?

- a) Sebepsiz zenginleşme
- b) Yanılma
- c) Temerrüd
- d) İbra
- e) Takas

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

TEMSİL

Bir kişinin bir hukuksal işlemi başkası aracılığıyla yapmasıdır. Temsil ilişkisi **tek taraflı irade açıklaması ile kurulur. (Ol deyince olur)**

Temsil ilişkisi kurulması kural olarak **şekle tabi değildir**.

TEMSİL TÜRLERİ

YASAL/İRADİ TEMSİL

Yasadan doğan temsilci (veli, vasi)/İrade ile belirlenen temsilci

DOĞRUDAN TEMSİL

Temsilci temsil olunanın ADINA VE HESABINA hareket eder. Temsilci, üçüncü kişi ile kurulan sözleşmenin tarafı olmaz.

Sözleşme doğrudan doğruya temsil olunan üzerinde doğar. Temsilci hak kazanmaz borç altına girmez.

Karşı taraf bir temsil ilişkisinin varlığını durumdan çıkarıyor veya çıkarması gerekiyor ya da hukuki işlemi temsilci veya temsil olunanın biri ile yapması farksız ise, hukuki işlemin sonuçları **doğrudan doğruya temsil** olunana ait olur. Tbk m.40/2

DOLAYLI TEMSİL

Temsilci kendi adına temsil olunanın HESABINA hareket eder. Temsilci, üçüncü kişi ile girdiği hukuksal ilişkinin bizzat tarafı olur.

Taraf olarak kurduğu hukuki işlemle kazandığı hakları, iç ilişki gereği temsil olunana devir borcu altındadır

YETKİSİZ TEMSİL

Temsil olunan yetkisiz temsille yapılan işleme ONAY VERİRSE işlem kendini bağlar. Onaya kadar ASKIDA GEÇERSİZLİK vardır. Onay vermez ise işlem geçersizdir.

Temsil olunanın açık veya örtülü olarak hukuki işlemi onamaması hâlinde, bu işlemin geçersiz olmasından doğan zararın (Menfi Zarar) giderilmesi, **YETKİSİZ TEMSİLCİDEN İSTENEBİLİR**.

Ancak, yetkisiz temsilci, işlemin yapıldığı sırada karşı tarafın, kendisinin yetkisiz olduğunu bildiğini veya bilmesi gerektiğini ispat ederse, kendisinden zararın giderilmesi istenemez.

Temsilci, yetkisinin sona ermiş olduğunu bilmediği sürece, temsil olunan veya halefleri, **temsilcinin yapmış olduğu hukuki işlemlerin sonuçlarıyla bağlıdırlar**.

Bu kural, üçüncü kişilerin yetkinin sona ermiş olduğunu bildikleri durumlarda uygulanmaz.»

Yetkinin sınırlanması ve geri alınması

Temsil olunan, hukuki bir işlemten doğan temsil yetkisini her zaman sınırlayabilir veya geri alabilir.

Temsil olunan, bu hakkından önceden feragat edemez.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

MURAT CEM HOCA

Temsil olunan verdiği yetkiyi üçüncü kişilere açıkça veya dolaylı biçimde bildirmişse, bu yetkiyi tamamen veya kısmen geri aldığını onlara bildirmediği takdirde, yetkinin geri alındığını iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri süremez.

TEMSİL YETKİSİNİN SONA ERMESİ

- a) Azil (yetkinin geri alınması) – Temsil olunan, temsilciyi görevden alır. Şekle tabi değildir. **Bu haktan önceden feragat edilemez.**
- b) İstifa –
- c) Sürenin sona ermesi,
- d) İşlemin yapılması
- e) Temsil olunan veya temsilcinin ölümü, gaipliği, ehliyet kaybı, iflası,
- f) Tüzel kişiliğin sona ermesi
- g) Bozucu şartın gerçekleşmesi

2019/2

45-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun genel hükümlerine göre, aşağıdakilerden hangisi hukuki işlemten doğan temsil yetkisini sona erdiren hâllerden biri değildir?

- A) Temsilcinin gaipliğine karar verilmesi
- B) Temsilcinin ölümü
- C) Temsilci aleyhine icra takibi başlatılması
- D) Temsilcinin fiil ehliyetini kaybetmesi
- E) Temsil olunanın ölümü

ALACAĞIN DEVRİ (TEMLİKİ)

Alacaklının tasarrufta bulunabileceği ve devri mümkün bulunan bir alacağını, borçlunun rızasına ihtiyaç duymadan, yazılı bir sözleşme ile üçüncü bir kişiye devretmesine “alacağın devri” denir.

Asıl alacakla birlikte işlemiş faizler de devredilmiş sayılır.

Kanundan yada mahkeme kararından da doğabilir.

Alacağın devrinin geçerliliği, yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır. Alacağın devri sözü verme, şekle bağlı değildir.

Devir ivazlıysa (yani alacaklı devir karşılığında bir karşılık almışsa) alacaklı, hem alacağın varlığından hem de borçlunun ödeme gücünden sorumludur. Yani 3. Kişi alacağını borçludan alamazsa, alacaklıdan alır.

Borçlu, devredene karşı ileri sürebileceği tüm def’ileri, devralana karşı da ileri sürebilir.

46-6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre, alacağın devrine ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Alacağın devri için borçlunun rızası aranmaz.
- B) Alacağın devri hukuki niteliği itibarıyla sözleşmedir.
- C) Alacağın devrinin geçerliliği yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır.
- D) İvazlı devirlerde, devreden, devir sırasında alacağın varlığını garanti etmiş olur.
- E) Alacağın devri neticesinde bu alacağa ilişkin faiz alacakları yeni alacaklıya geçmez.

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI
MURAT CEM HOCA

CEVAP ANAHTARI

1. A	18. A	35. D
2. A	19. C	36. E
3. C	20. D	37. C
4. D	21. B	38. E
5. C	22. C	39. D
6. D	23. A	40. C
7. D	24. B	41. E
8. C	25. B	42. B
9. B	26. C	43. E
10. E	27. E	44. B
11. E	28. A	45. C
12. B	29. C	46. E
13. C	30. B	
14. B	31. A	
15. E	32. E	
16. D	33. A	
17. D	34. A	